

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više.
Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a piaca se za petini redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neprihvaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 1. travnja 1908.

Broj 7.

Tehničko mnijenje o izvedenju vodovoda u Samoboru.

Na zamolbu opć. poglavarstva u Samoboru izaslala je kr. zem. vlada svoga nadinžinira Milana pl. Eisenthala u Samobor, da poda generalno tehničko mnijenje glede eventualnog gradjenja vodovoda u Samoboru.

Rezultat ovih izvada i proučavanja dostavio je sada našoj općini kulturno-tehnički odjel zem. vlade. Mi ćemo iz ovog stručnog mnijenja prenijeti važnije točke, jer držimo da će zanimati naše općinstvo, koje želi da bude u ovo pitanje upućeno.

1. Nužna količina vode. Samobor je brojao godine 1900. (bez Gradišća) 2783 stanovnika, koji broj od prilike odgovara i današnjem stanju, pa se može uzeti, da će broj od 3000 stanovnika mjesnoga žiteljstva biti prilično stalan i idućih godina. Ljeti pridolazi onda još nekoliko stotina ljetnih gostiju, koji u većoj mjeri trebaju vodu.

Za temelj računa uzelo se žiteljstvo od 3500 duša, koji se broj ne će u budućih 25 godina jamačno promijeniti.

Budući da bi se kola itd. mogla i nadalje prati u Gradni, a parnom bi se štrcaljkom, koju trgovite već imade, moglo za većih požara dovoljno vode cmrkati iz Gradne, to bi Samobor trebao po osobi i danu 35—40 l vode. No s obzirom na ljetovališni i kupališni karakter Samobora nužno bi bilo i nešto više vode.

2. Množina i položaj uporabljive vode iz vrela. Kao najbolja za vodovod prodjena su dva savezna vrela, koja izvire u pećini niže sela Dubrave na zemljištu (bukovoj šumici) Rešetarevoj. Od tih vrela leži jedno (jače) neko 10—12 m više od drugog, a oko 20 m udaljeno, te daje u sekundi oko 4 l vode a drugo niže blizu 1 i po l, zajedno dakle 5 i po litra vode u trenutku.

Ova se vrela sjedinjuju u lijevi t. j. dubravski „Ludvić“, koji se kasnije spaja s desnim slanidolskim „Ludvićem“ (jačim od lijevog) pa zajedno teku u lijevu Gradnu.

Vrela su povjerenstveno mjerena 10. ožujka t. g., te kako nije prije izdašnja kiša padala, a i po kazivanju žiteljstva, ne će biti ova vrela ni ljeti osjetljivo slabija. No radi sigurnosti uzet ćemo, da će za suše davati samo 3 l u trenu, to u jednom danu (86.400 sekundi) dala bi ta vrela ukupno 258.000 l ili 258 m³ dnevnoga pritoka. Uzme li se broj pučanstva sa 3500 (što ga sada i nema), došlo bi na jednu osobu 74 litra vode, što je svakako dovoljna koločina.

Vrela obiluju svježom i pitkom vodom. Temperatura će im biti oko 7—8° C, tako da bi vodovod u trgovitu imao 9° C. Potrebno bi bilo — ako bi se gradio vodovod — svakih 14 dana jedamput izmjeriti jakost obih vrela i to ovog proljeća i ljeta, izmjeriti toplinu vrela, te uzeti odmah vode od obiju vrela i dati je istražiti kod kemijsko-analitičkog zavoda u Zagrebu. Vjerovatno je, da će ova voda biti vnaprenasta t. j. nalik na zagrebačku vodu, no vrlo dobra i posvjema zdrava.

Vrela leže 3600 m od početka glavnog trga u Samoboru, 80—100 m nad tim trgom visoko, te bi dovodna cijev išla trajnim padom dolinom Ludvića i lijeve Gradne sve do spoja obih Gradna i onda na trg Leopolda Salvatora.

3. Nuždan kaliber cijevlja. Ukupna duljina mreže vodovoda bila bi, ako se vodovod u sve ulice izvede, do kolodvora te prema groblju, otkuda će vodeni tlak sezati, oko 7600 m. Od te duljine vodi glavna skupna cijev od rezervoara do trga (prvog ogranka odvojne cijevi, koja vodi u Šmidhenovu ulicu) 3000 m daleko, dok bi 4 km — 4000 m ostalo za cijevi po trgovitu samom. Glavna vodovodna cijev imala bi u promjeru 10 cm, a ostale po ulicama mjesta 8 i 5 cm. Voda na glavnom trgu stajala bi i kod velikog potroška vode pod pritiskom od najmanje 3-6 atmosfera, t. j. voda bi na glavnom trgu štrcala 36 m visoko uzrak.

4. Vrelišta i rezervoar. Na obim vrelišta imala bi se omanja vrelišta iz nabijenog betona izvesti, te vodu svešti u jedan rezervoar, koji bi ležao niže donjeg vrela. Taj ne bi trebao biti velik budući da vrela imadu stalnu jakost. Ali radi sigurnosti i eventualne veće potrebe vode bit će probitačno, da imade rezervoar 100—150 m³.

6. Troškovi za uredjenje vodovoda iznosili bi 100.000 K aproksimativno.

6. Način izvedbe. Budući da Samobor nema raspoloživih sredstava, to bi se mogao vodovod izvesti samo sredstvom zajma. Trgovite bi Samobor, koliko sam razabrao, uvelo vodovod fakultativno, a ne obligatorno, t. j. gradjani ne bi bili obavezani „pod moraš“ uvesti vodovod u svoje kuće, već bi se na općinske troškove postavili javni izljevi, otkuda bi svaki bez pristojbe mogao nositi vodu. Samo onaj, koji bi imao vodovod u kući, imao bi plaćati neku malenu pristojbu (kućnu instalaciju naravno plaća vlasnik kuće).

Troškovi godišnje režije bili bi veoma maleni, jer bi to bio vodovod prirodnoga tlaka gorske vode, a ne umjetnoga dizanja vode, kako to često moraju gradovi imati. I kanalizacija bi bila nužna da se izvede, gdje je još nema.

Izvedbom ovog vodovoda pokročio bi Samobor naprijed, te udomio kulturnu jednu modernu stečevinu, a šteta bi bila da ne izrabi od prirode mu danu gorsku vodu, te da sada-nji vrlo primitivni način opskrbe vodom ne zamijeni boljim i udobnijim. Ubavom ovom našem ljetovištu podan bi bio vodovodom novi impuls snažnoga razvitka.

Ovako u glavnom glasi mnijenje odličnog stručnaka nadinžinira Eisenthala. Ali sad dolazi na red najvažnije i najškakljivije pitanje, a to je financijsko. Za vodovod treba okruglu svotu od 100.000 K. Ovo nije baš malenkost, pa se ovaka pitanja doista ne riješavaju naprečac i preko noći. Od općine i općinara ne mogu se tražiti žrtve. Ipak će biti briga našeg zastupstva, da stvar svestrano pretrese, da potraži puteve i sredstva za financiranje ovake uredbe. No glavno je pri tom, da bude na čistu,

može li se vodovod rentirati ili ne. Samo kad bude sigurnih i nedvoumih dokaza za rentabilitet vodovoda u Samoboru, onda bi se moglo ozbiljno prijeći na rad.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 23. ožujka 1908.)

Nazočno 10 zastupnika. Predsjeđa načelnik Josip Čop, perovodja Stjepan Vuković.

Popločivanje na trgu.

Načelnik javlja, da se 5 vlasnika kuća na trgu Leopolda Salvatora zakaniio, da asfaltira pred svojim kućama. Badaći da bi tako sa sjeverne strane trga ostalo nepopločeno jedino pred kućom gdje Marije udove Dočkal, to ju je on pozvao brzojaviti, da se izjavi, hoće li sama pristati na taracanje. Jer nije dobio odgovora, predlaže da zastupstvo odluči, što se imade učiniti u tom pogledu. Napominje, da imade općina pravo po § 69. gradj. reda naložiti vlasniku kuće, da taraca pred kućom, ako to iziskuje javne potrebe. Zast. Franceković je za to, da joj se piše je li voljna sama asfaltirati, ako ne, dat će to učiniti općina na njezin trošak. — Prima se.

Načelnik predlaže, da se poploči također pred trgovišnom kućom na trgu. Ovdje imade i jednu ponudu od vlasnika samoborske cementne industrije F. Malzata, koji nudi zastupstvu, da će izraditi pločnik od cementnih ploča u žutoj, crvenoj ili crnoj boji. Za vrstu i kakvoću ploča, tvrdi g. Malzat, da su iskušane već odavna, te se njima služe sve austrijske i njemačke željeznice, što znači, da je tarac trajan. U Zagrebu je istim materijalom popločena Bakačeva ulica. Nudja 1 čet. metar po K 5.50. — Medjutim načelnik izjavlja, da mu je g. Malzat javio, da je voljan za pločnik pred magistratom besplatno pružiti sav materijal, jedino radne sile plaća općina. — Prima se sa zahvalnošću na znanje, te se načelnik ovlašćuje, da i s drugim vlasnicima sa južne strane trga povede pregovore i predobije ih za popločivanje. — Zast. Franceković preporučuje cementni pločnik, jer drži da ne će asfaltni biti tako zgodan za jake žege. — Zast. Forko predlaže da se urede dva cementna prolaza preko trga. Odlučeno je, da se načelnik radi toga obrati na cementnu industriju i izvjesti u idućoj sjednici.

Perivoj u nizini.

Kod ove tačke dnevnoga reda pavela se dosta živahna debata. Prijedlog općine je doduše primljen, ali je s time u svezi izneseno još nekoliko prijedloga, koji su produjili raspravljanje.

Načelnik ističe potrebu, da se u nizini osnuje perivoj. Za uredjenje parka bit će najzgodniji bivši ložnjak kraj Nove ulice. S time se bavila i anketa za promicanje lokalnih interesa. Sredstva, koja su nužna za osnutak parka, imademo na raspolaganje. Ta iznose 2400 K, a to je svota, koja je dobivena od prodaje jablanovih stabala posječenih na sv. nedjeljskoj cesti, a koja se prema naročitoj vladnoj naredbi mogu upotrijebiti jedino za javne nasade i drveće.

Zast. Franceković mnije, da treba pomišljati, kako bi se što zgodnije spojili s Anin-perivojem. Predlaže, da se kupi zemljište Vilima Pavlovića u Starogradskoj ulici i onda načini prolaz, eventualno i omanji park. To bi se moglo kupiti od svote, koja preostane iza uredjenja perivoja na ložnjaku. Zast. Medved predlaže, da se uredi i proširi radije put između Žibrata i Orlakovića. — Zast. Kleščić predlaže, da se najprije osnuje park na ložnjaku, a kad se uvidi, koliko će stajati, može se raspravljati o drugim prijedlozima.

Zast. Razum ističe loše stanje Mlinske ulice. Trebalo bi zatražiti eksproprijaciju onih čestica uz obalu počevši od Zokaljeva mlina do Bradačeva. Zast. Franceković i Jos. Budi protiv se tomu, jer da bi uslijed odstranjenja jablanā trebalo učvršćivati obalu.

Zaključeno je jednodušno, da se uredi perivoj na bivšem opć. ložnjaku iz novaca dobivenih od prodaje jablane. Ujedno se zaključuje urediti put uz obalu Gradne, i u tu svrhu pokušati nagodu sa strankama. — Glede zemljišta Pavlovićeva zaključeno je, da gospodarski odbor povede raspravu i očevid na licu mjesta, te pozove susjede Jos. Skendrovića i Katarinu Prčić, koji bi mogli da participiraju kod kupnje zemljišta. O tom će gospodarski odbor podnijeti izvještaj u budućoj sjednici.

Proračun za godinu 1908.

Načelnik proglašuje odobrenje proračuna za god. 1908., na temelju otpisa kr. zem. vlade i to sa rashodom od 74.589 K 81 l. prihodom od 62.955 K 90 l. manjkom od 11.533 K 91 l. pa se za pokriće manjka dopušta upravnoj općini, da može raspisati i ubirati 41 po sto opć. namet na državni izravni porez od 28.082 K 37 l.

Jer je proračun povišen po vladi za 702 K radi bolno-opkrbnih troškova, zaključuje zastupstvo podnijeti predstavku na vladu, da se općini dopusti, da sama podmiruje te troškove za svoje općinare, a da ne treba 7 po stotni namet otpremati u zem. blagajnicu.

Daljni podnesci i zaključci bijahu ovi:

Lugar Janko Rešetar zahvalio je na službi. Natječaj je raspisan, a prispjele su 4 molbe. Privremeno je postavljen po kot. oblasti Franjo Rešetar. — Zaključuje se, da se ovaj ostavi u službi, pa ako će odgovarati, birat će ga zastupstvo naknadno. — Zast. Kleščić i Razum upozoruju na velike šumske štete od stare gradine do Anin-perivoja i oko crkvice sv. Jurja.

Vladni mjernik I. Hartig podnosi elaborat o izmjeri uzurpacija opć. oranica. Trošak za ovaj rad iznosi 440 K, koje će općina podmiriti. U svem je izmjereno 15 km, a uzurpacija ustanovljena 2 rali i 28 čet. hvati. — Zaključeno je, da gospodarski odbor izadje na lice mjesta i da s interesentima povede raspravu u pogledu otkupa zemljišta odnosno preuzca uzurpiranih čestica.

Načelnik javlja, da su mu prispjele 4 molbenice za podvorničko mjesto kod pučke škole. Zast. Budi i Medved predlažu, da se ne uzimlje nikaki obzir na ovake molbe, dok je ravnateljstvo škole zadovoljno sa sadanjom podvornicom. — Zast. Forko kaže, da je podvornica bolesna, tuberkulozna, te je očita poginuo, da se zaraze školska djeca. Zast. Razum drži, da ne bi bilo pomoženo, ako se otkaze podvornici. Hoće li se nešto radikalno učiniti, mora se najprije odstraniti ubožnica, u kojoj je leglo bolesti. Načelnik predlaže, da valja pričekati liječnički izvještaj, koji će stići skorih dana.

Ivan i Janko Vuković mole, da mogu opsjeci granje oraha, koje visi nad njihovim zemljištima. — Dovoljava se načelniku, da shodno odredi.

Čita se podnesak um. vijećnika banskoga stola Antuna Hochstetera glede uređenja nekih ulica i drugih potreba. — Upućuje se gospodarskom odboru i općini na uređivanje.

Načelnik čita prijedlog I. Levičara, da se uredi kanalizacija u Gajevoj ulici. Po njegovu mišljenju stajala bi kanalizacija K 4.486-70. Podupire dr. Bišćan ističući, da je skranje vrijeme da se ova ulica kanalizuje. — Zaključuje se povesti doprinosnu raspravu.

Čita se otpis kot. oblasti radi nabave svinja za rasplod. Zaključeno, da daljna nabava nije potrebna za općinu Samobor.

Dopušta se da se ubogaru Demšiću za 6 nedjelja namiri hrana, dok će se liječiti u Varažd. toplicama, u kojima će besplatno dobiti kupke. — E. Lukaču daje se 15 K na mjesec, da preuzme u opskrbu Štefaniju Tičar iz naše ubožnice.

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru daje se potpora od 10 K. — Ne uvažuje se molba odbora za Starčevićev spomenik u Klanju, kojom moli za primos. — Ne uvažuje se molba stanovništva u Krndiji za gradnju crkve. — Odbija se molba Franje Šimunčića, kojom moli, da općina uzdržuje njegovu djecu. — Ne dopušta se potpora Ani Kazić. — Učeniku umjetničke škole Ferdi Ivanjčaku podijeljuje se na njegovu molbu potpora od 10 K na mjesec počevši od 1. ožujka. — Oružničkoj postaji dopušta se otpis poreza na vino od 2 hl. — Opć. poljarima Prišlinu i Tonšetiću dopušta se naknadna isplata plaće do 16. prosinca prošavše godine. — Zaključuje se nabava parnog desinfektora iz zdravstvene zaklade.

Kot. veterinar Milan Kunštek moli za povišenje nagrade za nadgledanje klanja u klaonici. — Zaključeno je, da se zasada molba ne može uvažiti s obzirom na ustanovljene proračunske stavke za ovu godinu, ali se stavlja molitelju u izgled nagrada na svršetku ove godine.

Čita se odluka kot. oblasti, kojom se zabranjuje paša u opć. šumi Bukevje. — Uložit će se utok na župan. oblast protiv ovog rješenja.

Ignac Rozman moli i voz štorova od snijegoloma jer je imao troškove oko popuzina. Ne uvažuje se. — Janko Bedenko moli, da se put do njegove kuće u Stražničkoj ulici proširi otkupom zemljišta Franje Budija, Ahaca i Kosića. Načelnik se ovlašćuje, da sklopi nagodu za paušalnu naknadu. — Ilija Mitaković i Gjuro Blažeković obraćaju se upitom na zastupstvo, da li

mogu izvesti novogradnju u Mesničkoj ulici, gdje se sada stara kuća nalazi. Opućuje se gradjevnom odboru.

Župnik Forko javlja podneskom, da nije mogao ishoditi odstupljenje zemljišta općini kod sv. Jurja kao zamjenu sa općinskim zemljištem u Petanjcima. On vraća poljsko zemljište, a pridržaje si ono kod svetog Jurja.

Čita se otpis kr. županijske oblasti, kojom ova traži, da se na prijedlog skupština Forka zavede institucija zajedničkog opć. pašnjaka. — Zast. Forko predlaže za to bivše vojničko vježbalište, a prema potrebi da se i bližnja zemljišta otkupe. — Zast. Medved drži, da ne će ni u kojem slučaju odgovarati samo vježbalište. — Zast. Razum protivi se, da se zabrani paša po putinama prije nego li se zavede zajednički pašnjak. — Odlučeno je, da se iznajmije popiše blago a onda raspravi ovo pitanje.

Načelnik javlja, da je primio ponudu od seljaka Vinka Vojvodića, koji je pripravan iskrčiti šikaru od 15 rali; ral po 90 K. — Zaključeno je da se krčenje odmah odredi, a potrebiti novac od 1350 K pozajmi na mjenicu uz potpis dvojice odbornika alfabetskim redom.

Načelnik stavlja prijedlog radi iznajmljenja opć. livada. Zast. Razum zagovara, da se trava prodaje na licu mjesta, a da se ne daje više u zakup. Prima se.

Zast. Noršić predlaže, da se već jednom pristupi betoniranju vatrogasnog spremišta, jer je to prijevka nužda radi skupocjenih strojeva. Načelnik izjavljuje, da će se to doskora izvesti.

Time je svršena ova sjednica, koja je započela u 4 i pō, a trajala do blizu 8 sati. Radi odmaklog vremena neki predmeti dolaze na dnevni red u idućoj sjednici.

DOPISI.

Noršić-selo, 30. ožujka.

Naše žiteljstvo već davno teži, da dobije cestu od Grdanjaca do Noršić-sela. Radi toga se već višeput obratilo na oblasti, stigla su i rješenja, da će se cesta trasirati, ali ne znamo, zašto se time neprestano odgađja, gdje se znađe od kakove je nužde ova cesta za ovdašnji siromašnji puk.

I poštanski hod od velike je potrebe za ovaj kraj. Ima velikih i opravdanih razloga, da nam ovu želju zadovolji poštansko ravnateljstvo, na koje smo se obratili posebnom molbom. Prije, čok je radila tvornica, bila je pošta u Osretku, a sada moramo često i preko 8 dana čekati, dok nam listovi stignu iz Samobora. To je velika neprilika za župni ured i školu, na koje se upravljaju važni, a često i prešni službeni dopisi, a nevolja je i za mnoge obitelji, koji teško očekuju novčanu pomoć i glasove od svojih, koji se nalaze u Americi na zaradi. Ima tu 14 sela, kojima bi služio pošt. hod. Pravac bi mu morao biti Samobor — Grdanjci — Noršić-selo. P.

Domaće vijesti.

Samoborska štedionica podijelila je ove darove: „Gospodarskoj podružnici u Samoboru“ 100 K. — „Društvu za poljepljanje Samobora“ 100 K. — „Vatrogasnom društvu u Samoboru“ 100 K. — „Obrtn-radničkom društvu „Napredak“ 100 K. — „Vojno-veteranskom društvu“ 50 K. — Hrv. pjev. društvu „Jeka“ 50 K. — Za gospodarsku izložbu 100 K. — „Pučkoj čitaonici u Samoboru“ 50 K.

Ovo su potpore, koje se tiču lokalnih društava. Ostale darove, razdijeli čistoga dobitka, kao i izvještaj o glavnoj skupštini donijet ćemo u idućem broju.

Novi kanonik. Kako „Hrvatska“ doznaje uslijedit će doskora imenovanje spiritala u nadbiskupskom sjemeništu g. dra. Josipa Langa za kanonika zagrebačke stolne crkve. — Dr. Lang brat je našeg ravn. učitelja g. Milana Langa, poznat je dobro i u Samoboru, te spada u red naših najuzornijih i najučenijih svećenika.

Promjene u svećenstvu. G. Janko Majerović, kapelan u Sv. Mariji Pod Okićem, premješten je u Feričance.

Novi školski nadzornik. Učitelj zagrebačke vježbovnice gosp. Josip Kirin imenovan je kr. županijskim školskim nadzornikom, te je ostavljen pridijeljen kod kr. zem. vlade, ođjela za bogočasće i nastavu.

Ovo će imenovanje radosno pozdraviti sveukupno hrvatsko učiteljstvo, koje pozna g. Kirina kao učitelja pravoga kova, te jednoga od najzaslužnijih radnika i pregalaca na polju hrv. školstva.

Hrv. učiteljstvo izabralo je prošavše godine g. Kirina predsjednikom „Saveza“, a mi smo se onda opširnije takli njegova rada. Srdačno čestitamo našem domorocu na ovome promaknuću.

Telefon u Samoboru. Iz zagrebačkih trgovačkih krugova čuju se također glasovi, koji traže, da se već jednom Samobor spoji sa telefonom. U zagrebačkim novinama bilo je nedavno o tome govora, pa se tamo neki trgovac ne može dosta da prečudi, kako da Samobor ne može još nikako doći do telefona, gdje no ga već danas imaju i mnogo manja mjesta kao što su: Stubica, Velika Gorica i Pisarovina. Telefon je u Samoboru nuždan u svako doba, a za vrijeme ljetovanišne sezone upravo se živo osjeća njegova potreba. U Samoboru imade tada velik broj zagrebačana, koji bi

se u mnogim prigodama rado posluživali telefonom, te bi im bila ova uredba od nemale važnosti.

Mi također još ne znamo, što je uistinu pravi uzrok, što se od strane nadležnih faktora toliko oćeže uvedenjem telefona, ali da se iz Samobora počelo već dosta koraka za telefonsku svezu, to je također živa istina.

Za Šmidhenov spomenik prispjeli su nadalje ovi primosi:

U Stražniku kod g. Oslakovića sabrano u prijateljskom društvu K 160 — Na proslavi godovna g. E. Presečkoga darovao je g. dr. Gjuro Horvat 50 K a ostali gosti 12 K. — G. Joso Kocijanić prigodom imendana sabrao K 10-20. — G. Franjo Bedenko u Zaprešiću 1 K. — G. Kleščić na godovno Jose Budija st. sabrao K 4-10. — G. Joso Matijašić ml. u Zagrebu prigodom imendana 10 K. — Sokolaški trubljači sabrali kod g. J. Kocijanića 3 K.

Ukupno K 91-90

Prije iskazano K 513-19

Ukupno K 605-09

Dalnje primose prima g. Franjo Švarić.

Mala pokojnica. Kad se prosuše prvi cvijeci šumom i poljanom, onda uvenu naglo jedan sitan cvijetak na kriju materinom. Umrije učenica V. godišta Ružica Hasan u 12. godini svoga žica. Tužna povorka školske mladeži otprati je do groba u nedjelju 22. pr. mj. Drugi dan pohodiše mrtvu djevu njene saučenice pod vodstvom svoje učiteljice gđice. Andree i opsiše svježi humak nježnim proljetnim cvijecom. Dušica joj se raja naužila!

Za novi perivoj, koji se ima urediti na bivšem ložnjaku, poklonio je g. Matizat trg. općini klupu i stol izradjene od umjetnoga kamena.

Rad oko uređenja okoline. Prošlih dana sastalo se povjerenstvo na čelu s kr. kot. predstojnikom g. Ključecom, a sastojalo je od gg. trg. načelnika Čopa, Ante Razuma, Franje Oslakovića, Franje Švarića i dr. M. Juratovića. Gg. su pregledali puteve i vidikovec Stražnika, te istražili, gdje bi još valjalo što učiniti, da se ovo brdo što ljepše i potpunije uredi.

Uredništvo pučkoga lista „Istine“ preuzima od budućeg broja g. dr. Valentin Četvrtić.

Asfaltiranje pločnika. Samobor napreduje. Dobiva sve moderniji izgled.

Ovih dana puše se veliki kotlovi na našem trgu i u Rambergovoj ulici. Asfaltiraju se pločnici. Dosada si dadoše asfaltirati pred kućama gg. Anger, Janko Budi st., Francicković i Kleščić na trgu, i u Rambergovoj ul. gg. Julka Cizi, Stj. Fresl, Gj. Jakopce i Anastazija Rožić.

Za siromašnu udovu Josipu Duvunić, koja leži teško bolesna, a ima devetero neopskrbljene djece, sabrala je jedna vrlo gospodjica svotu od K 42-90 — Darovaoše gg. dr. Horvat 5 K, dr. Juratović 4 K, Vl. Stražnički 3 K, Lj. Kirschner 2 K, Dragica Katić K 1-40, dr. Bišćan, Drag. Batistić, Julka Cizi, M. Ključec, F. Saurer i Stj. Soić po 1 K, A. Weber 90 fil, A. Rožić 60 l. — Poglavarstvo trga Samobora darovalo je 20 kruna.

Preporučujemo ovu bijednu udovu ljudima dobra srca. Darove za nju prima i uprava našega lista.

Vojnička vijest. Pukovnijski liječnik g. dr. Julije Roksančić, koji je bio u posadi u Mirnovcu, premješten je od 39. k 78. pješačkog pukovnijskog.

Dr. Fr. Horovitz, bivši liječnik na klinici profesora Schrottera u Beču, internista i specialista za bolesti prsiju i grla, ordinira od 10-12 prije podne i 3-4 sata poslije podne u Zagrebu, Marije Valerije ul. br. 10 Telefon br. 888.

71. rođjen dan proslavio je 27. ožujka um. kot. liječnik i vitez reda Grgurovoga, g. dr. Milan Bišćan. Želimo mu obilno zdravlje i unapredak.

Pučko predavanje držao je u pučkoj čitaonici 22. pr. mj. mag. pharm. g. Dragutin Batistić. Predavač je popularno razložio kako se budi elektriciteta i ovo osvijetlio uspješnim pokusima, zatim je prešao na postanek oluje. Predavanje je po običaju bilo preslabo posjećeno.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ u Samoboru javlja svojim izvršujućim članovima, da će današnjim danom otpočeti redoviti pokusi, te se umoljavaju da ove točno polaze.

Za „Društvo za poljepljanje Samobora“ uništil su ovi darovi: Na imendan g. Presečkoga sabrano K 18-10. Kod natjecanja u tjelovježbi sa gostima Vl. P. K 1-90. — Nadalje je sabrano u Stražniku kod g. Oslakovića 7 K. — Kod predsjednika društva g. Crnovskija 6 K. — Uplatili su umjesto članarine od K 2-40 svotu od 12 K za godinu 1908.: gg. Dragutin Crnovski, Joso Budi st., Milan Ključec kot. predstojnik, Mirko Kleščić, N. N., Ante Razum.

Dar trg. pučkoj školi. Gosp. Ljudevit Szentgyorgyi, kot. šumar u Zagrebu, darovao je samoborskoj školi 5 knjiga „O uzgoju koza“, a g. Slavko Šek, tiskar, pisac i risac materijala za siromašnu školsku mladež.

Mladi kradljivci. Na dobru Leskovic ukraden je 31 komad mladih šljivovih nasada i 3 kom. trešnji. Ovu su kradju počinili Marko Sivak i Stjepan Čakančić, dječaci iz Demerja. Kada su uhvaćeni, priznali su kradju, ali su ujedno izjavili, da ih je na to uputio neki nepoznati čovjek i obećao im, da će im dati novaca za duhan, ako mu donesu voćke.

Tramvaj do samoborskog kolodvora u Zagrebu. Poznato je, kako je to za nas neprihvatljivo, što nije naš kolodvor u Zagrebu, spojeni sa tramwayom. Svatko ne može smišljati za ljaker, a mnogomu bi tramway izvršno poslužio, da ne mora pješke u grad naručiti, kad ono duboko blato ukrasi Samoborsku cestu i usrećuje naše putnike. I u novoj osnovi za električni tramway, što će se graditi u Zagrebu, naš je kolodvor bio sasvim pušten s vida. Gradska općina nije se na-prosto obazrela na naše potrebe usuprot toga, što Samoborci ostavljaju danonice lijepe svote u Zagrebu i što je skrajna bezobzirnost, da se jedan kolodvor u glavnom gradu ostavlja izvan tramwayske mreže. Prigodom prve političke ophodnje istakla je samoborska željeznica prigovore protiv ovakovog postupka i stavila zahtjev, da se tramway protegne do njezinog kolodvora. Kako sada doznajemo, ministarstvo trgovine odredilo je uslijed toga priziva drugu političku ophodnju i priznao posve opravdanim zahtjev, da se i samoborski kolodvor povuče u svezu elektr. tramvaja. Kako nam se javlja, i naša će se općina također u ovoj stvari obratiti na trg-obrtničku komoru.

Nade je dakle, da će se ipak jednom davnoj i živo osjećanoj potrebi na kolodvoru u Zagrebu zadovoljiti.

Gradjevnu dozvolu za kuću u Samostanskoj ulici zamolili su Petar i Julijana Šaban iz Samobora.

Izlet Hrvatski Sokol u Samoboru priredjuje dne 5. travnja 1908. izlet u Sv. Nedjelju. Odlazak s popoldnjašnjim vlakom. Gostovi dobro došli!

Nesreća. Danica, trogodišnja kćerka učitelja g. Mirka Tretinjaka u Sv. Martinu Pod Okičera, igrala se po običaju s jedva nešto starijim dječakom iz susjedstva. Ovaj put je igra svršila kobno. Malomu sunulo nešto u glavu, zalet se kuhinjskim nožem prema djevojčici, i udari je tako nesrećno po desnoj ručici, da joj je kažiprst jedva ostao visjeti na koži, a dva prsta ostaše duboko ozljeđena. Maloj nesretnici pružena je odmah liječnička pomoć.

Uapšeni cigani. 15. pr. mj. nestalo je u Samoboru žitelju Juri Horvatu iz Bobovice novčarka, a u njemu 48 K 06 fil. — Radi te krađe temeljito su osumnjačeni cigani Stefan, Miloš i Kata Nikolić iz Gradnje, te Miko Nikolić iz Donje Bistre. Cigani su uhićeni po ozračnicama i predani u zve ovdješnjeg kotarskog suda.

Na dopis iz Hrv. Stupnika, koji je otištampan u posljednjem broju našega lista, primili smo izjavu potpisanu od sedmorice odbornika tamošnje općine, u kojoj priznaju nemaran polaz škole; ali kažu, da je to ondje rak-rana, koja traje već decenija. Što se tiče potrebe načelnika izjavljuju, da njihova općina vodi i bez njega u redu gospodarstvo, a sadanji bilježnik g. Tumpa, koji vrši i načelničku službu, jest pravedan i nepristran. Uostalom 20. svibnja bira se novi općinski odbor, pa će on odlučiti po vlastitoj uvidjavnosti ima li se načelnik izabrati ili ne.

Iz mjesne klaonice. U prvom četvrtu ove godine bijaše zaklano u mjesnoj klaonici 182 komada rogatog blaga, 230 telića, 120 svinja i 6 odojaka. U istom vremenu bijaše zaklano prošle godine 190 komada rogatog blaga, 175 telića i 165 svinja. U svemu dakle 538 komada ove a 530 komada prošle godine. Prema tome je ove godine manje zaklano rogatog blaga za 8 a svinja za 45 komada, dok je više zaklano telića za 55 komada. K.

Kretanje željezničkih vlakova
mjeseca travnja.

Iz Samobora u Zagreb kreće vlak u 6. 7.32, 9.20 prije podne, 1 sat poslije podne, 6*, 8 i 9.37* uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak 7.30 i 11.30 prije podne, 2.10*, 2.40 i 4 sata poslije podne 8.02 i 9.30* uveče.

Zvezdicom (*) označeni vlakovi opće samo nedjeljom i blagdanima.

Društvene vijesti.

Društvo za poljepšanje Samobora održalo je svoju ovogodišnju glavnu skupštinu u nedjelju 15. ožujka. Otvorio ju je potpredsjednik g. Ljudevit Sova, koji srdačno pozdravlja nazočne skupštinare. Javlja, da mu je dosadanji predsjednik g. D. Cernovsky poslao pismo, u kome zahvaljuje na časti iz zdravstvenih obzira i moli, da ga potpredsjednik zastupa na uređenoj skupštini.

Skupština ne prima ove ostavke marnog društvenog predsjednika, koji je već dosele pokazao, da umije revno promicati društvene ciljeve. Odabire posebnu deputaciju, koja će o ovome zaključku izvijestiti g. Cernovskoga i isporučiti mu jednodušnu želju čitave skupštine, da ustraje i nadalje na svom mjestu.

Prelazi se na izvještaje. Tajnik Bogumil Toni izvijestio je o radu društva i pročitao zapisnik posljednje glavne skupštine, koji je bez primjedbe oje-rovljen. Ističe, kako broj članova nije ni u kakovom razmjerju s brojem samoborskoga stanovništva, a kad se još uzme uobzir, da članarina iznosi ciglih 20 fil. na mjesec, onda je samo za požaliti, da ovo društvo ne nalazi više potpore u općinstvu. Ono postoji već

preko 20 godina, a za sve ovo vrijeme nije moglo da dosegne ni do jedne stolne članova.

Blagajnik Franjo Švarić izvješćuje o stanju blagajnice. U god. 1907. iznosio je primitak K 517.66, izdatak K 406.31, a ostalo je u blagajnici K 111.35.

Kod obnove odbora izabrani su jednodušno: Dragutin Cernovsky predsjednikom, Ljudevit Sova potpredsjednikom, Bogumil Toni tajnikom, Franjo Švarić blagajnikom, a odbornicima: Josip Budi st., Josip Čop, Božo Depoli, Fran Jamnicki, Mirko Klešćić, Milan Ključec, Edvard Presečki i Ante Razum.

U daljnjem tečaju skupštine predlaže kot. predsjednik i odbornik g. Milan Ključec, da se članarina povisi, odnosno da se na nekoje članove apelira, da u formi dobrovoljnoga prinosa uplaćuju godišnje unaprijed po 12 K. Na taku bi način društvo moglo doći do neke svote, kojom bi moglo pristupiti potrebnim radnjama i izvesti još mnoge važne osnove. S prihodom koji danas iskazuje blagajnica, ne može se gotovo ništa novo započeti, nego jedva uzdržavati u dosadanjem stanju putevi i šetališta. O tome se povela odulja debata, u kojoj su učestali svi nazočni skupštinari.

Zaključeno je, da se ostane kod dosadanje članarine, ali da se društvo obrati na pojedine imućnije članove, da svojevoljnim prinosom od 12 K na godinu podupru društvo, i tako mu pomognu riješiti još znatne zadake, koje ga čekaju. Gosp. Ključec, koji je već dosele pokazao mnogo ljubavi i skrbi za ovo društvo, ističe, kako bi valjalo svakom zgodom nastojati, da se sabiru darovi za društvo. Društvene i prijateljske zabave daju dosta prilike, da se na njima sakuplja za ovo korisno društvo.

G. Presečki očituje se pripravnim, da uplaćuje 1 K na mjesec, te u to ime upisuje u društvo svoju gđu, suprugu i 3 sina.

G. Klešćić predlaže, da se sagradi piramida na Tepcu radi koje se već društvo obratilo na trgovišno zastupstvo.

Zaključeno je, da se zamoli za potporu „I. hrv. štedionica u Zagrebu“ i „Pačka štedionica u Samoboru“.

Društveni poslužnik Marko Leskovčak moli, da mu se osim redovne plaće podijeli neka nagrada, kao dar za novu godinu. Doznajuće mu se i ove godine 10 kruna.

Poslije svršene skupštine otpuhtilo se posebno izaslanstvo do g. Cernovskoga, te ga zamolilo, da zadrži i nadalje svoju čast i da se odazove želji skupštine. G. Cernovsky je to i učinio, te time ponovo pružio dokaz, kako mu interesi društva leže na srcu.

Hrv. Sokol u Samoboru održao je u trgovišnoj vijećnici dne 22. ožujka 1908. svoju 4. redovitu glavnu skupštinu. Iza pozdrava starješine brata dr. Juratovića izvijestili su tajnik br. Hrčić, blagajnik br. Matota i vodja br. Razum o radu upravnog odbora u poslovnoj godini 1907.

Pošto su za tim revizori br. Kogoj i Rosenberg pronašli račune u redu, podijelila je skupština dosadanjemu odboru apsolutorij, te se je prešlo na izbor novoga odbora. Skrutatorima izabrani su br. Vj. Sirovica i Ad. Weber. Izabrani su: Starješinom br. dr. Mijo Juratović, potstarješinom br. Ante Razum, tajnikom br. Vladimir Presečki, blagajnikom br. Viktor Matota, odbornicima br. Josip Čop, Fran Hrčić, Mato Hudoklin i Ljudevit Paar. Odborskim zamjenicima izabrani su br. Josip Mihelić i Vj. Sirovica, vodjom br. A. Razum, zamjenikom vodje br. Lj. Paar, barjaktarom br. Josip Mihelić, zamjenikom barjaktara br. Vj. Sirovica. Budući da je tim dnevni red bio iscrpjen zaključuje br. starješina skupština.

Poslije skupštine bio je vrlo animiran komers u gostionici kod „Trsta“.

PROSVJETA.

Gradja za narodni život i običaje Samobora. Kako iz izvještaja tajnika Jugoslavenske akademije razbiramo, urednik „Zbornika“ raširio je područje folklorističkih istraživanja na starije naše varoš, koje još i danas pokazuju osebine u životu i običaju, što ih je vrijedno i potrebno oteti zaboravu. Sabiranje takove gradje u trgovištu Samoboru prihvatio je ravnajući učitelj Milan Lang. Vrlo nas raduje, da se g. Lang zakanio na ovaj posao, koji iziskuje mnogo ustrajnosti i velike savjesnosti, pa smo više no uvjereni, da će on ovo važno djelo dostojno i srećno privesti kraju. — Gradja će najprije izlaziti u „Zborniku“ što ona ga izdaje Akademija, a kasnije će izaći zasebna knjiga gdje će biti sve sabrano što je u Samoboru važno i spomena vrijedno napose stariji običaji, popljevke naše bilinstvo, životinjstvo i dr. Knjiga će biti i ilustrirana. Djelo g. Langa bit će od velike vrijednosti za naš ljepi Samobor.

Analfabetski tečaj u Samoboru dovršen je 25. ožujka, a održali su ga članovi društva hrv. sveuč. građana za pouku analfabeta stud. jur. Rudolf Herceg i stud. phil. Miroslav Simončić. Ovo je već 3. tečaj, što su ga članovi društva držali u Samoboru i to ove

godine u pučkoj školi opć. Podvrih. Stoga se i odazvalo najviše analfabeta iz podvirske općine. Tečaj je započeo 2. siječnja, a završio se 25. učestna, večernom sjeca. Od ovih su 4 odmah izostala, a 4 mjesu zbog nedog polaska naučila, tek jedan zbog slabih usjevnih sposobnosti. Ostalih 16 učenika, koji su redovito poizazili, naučili je čitati i pisati.

Kod toga valja u obzir i to uzeti, da je Andričeva metoda za odrasle analfabete, a u ovom je tečaju bio većinom učenika od 11—14 godina. Od odraslih bio je nešto starijaca i tek dva odrasla covjeka. Ali lakat je, da može svaki (dakako uz rijetke izuzetke) ako redovito polazi i ako se uve kod kuće vježba, za 20—25 sati naučiti čitati i pisati.

Bilo bi poželjno, da i je. u. građanstvo kod eventualno novog tečaja ide sponzorirano društvo na ruku, te mu osobito pomogne u sadržaju odraslijih učenika, upućujući ih na taj tečaj. M. S.

Gospodarstvo.

Orac na livadama.

Koliko važnosti i vrijednosti je livadarstvo u gospodarstvu poznato je našim gospodarima. Bez dobrih i vajanih livada ne može gospodar imati dovoljno dobre hrane, a bez takove hrane ne može prehraniti dosta stoke. Bez stoke nema gnoja, a bez gnoja ne može gospodar očekivati ni na polju ni u vinogradu dovoljno prinoda, koji bi mu nadoknadio troskove i trud. Dobro su uređjene livade dakle upravo temelj vajanaog gospodarstva. Ipak se mnogoput može opaziti, da gospodari upravo livadama posvećuju najmanje pažnje i brige. Koliko puta se mogu opaziti livade, koje su zarasle mahovinom, grmijem, sikarom, na kojima se nalaze krovina uz krovinau, te gotovo nastipani kamenje, na kojima se nalaze i razne vrste drača, koje mjesu za stoku kao hrana, pacc mogu biti i skodljive. Svega se nađe na livadama, a najmanje dobrih trava, koje bi mogle pružiti za stoku dobru i izdašnu hranu.

Zato mora biti briga svakog vajanaog gospodara da livade uvijek uređi tako, da će od njih dobiti sto više dobre hrane, odstraniti rano iz livade sve bujke (drač) ni druge tvornje, koje mogu samo zapriječiti razvitak dobrih trava. Gospodar mora znati, gdje raste drač, mahovina, gdje se nalazi sikara, grmje i kamenje, da tamo ne može rasti hrana, te je u tomko umanjen prihod dobrogu sjenja za stoku.

Najviše se opaza na livadama mrazovine, osobito gdje je zemlja više mokra, gdje je livada zapuštena, malo ili nikada gnojena. Mahovina unisuje travu te tim zaprečuje razvitak trave. Da se mahovina može uništiti, potrebno je, da se livade sa zejznom branom osobiti u jeseni i proljeće podraže, te da se mokre livade odvođe. Time će se mahovine unisiti, osobito ako se taj posao ponavlja više puta, sve dok nestane sve mahovine. Mrazo je po livadama rasiren i drač mrazovac. Taj drač nesamo da stoci ne daje nikakove hrane, nego može biti za stoku, ako ga se u sjeću u većoj mrazini nalazi i pogibežan, jer je otrovan. Stoka može dobiti kržove, sijavica, pacc i oteci na ocima. Mrazovac cvate u jeseni, a prod pokaze se istom u proljeću, gdje iz zemlje pojera tamožećeno msce, a u sredini se nalazi glavica. Prije kosnje otvori se glavica iz koje ispadne sjeme. Budućeg proljeća se iz tog sjemlja razvijaju nove bujke, te nacine u zemlji lukovice, koje se tamo sve više i više sire. Taj drač siri se na livadama i po sjenjenju i po lukovicama, zato se može gdje mu to prija, jako brzo rasiriti. Budući da može taj drač stoci biti skodljiv, potrebno je, da ga gospodar uništi čim se na livadi pojavi. To se pak može učiniti najbolje time, da se lukovice iskopaju ni da se sijastim štapom ozlijede tako, da se osuse. Dakako da se mora to svaki put učiniti, kad se mrazovac pojave. Od kolike je vrijednosti uništenje mrazovca, najljepši je dokaz, da je kr. zem. vlada već g. 1882. izdala naredbu, da se uništava mrazovac, pak bi bilo i za same gospodare, na čijim se livadama mrazovac nalazi, vrlo korisno, da tu naredbu i vrše. —t.

Oranica

od četvrt rali, u Rambergovoj ulici, niže oružničke postaje, prodaje se uz povoljne uvjete. Poblize kod uprave „Samoborskog lista“.

Prigodom uskršnjih blagdana, imadem čast saopćiti mojim cijenjenim mušterijama, da sam dobio iz prvih svjetskih paromina

brašno

koje mogu najtoplije preporučiti. Jednako preporučujem groždjica, badema i domaći mak kojeg na zahtjev odmah i sameljem.

Vele štovanjem
M. Škarek.

Samoborska štedionica unovčuje svoj dionički kupon g. 1907. sa 25 kruna.

U Samoboru, 29. ožujka 1908.

Ravnateljstvo.

NOVOST!

Ovaj zaštićeni satni kolobar spojen je sa prečicom, koja onemogućuje, da se kolobar svine i od ure otrgne, kako se to često zbiva kod običnih nezaštićenih kolobara, te je ura pala iz ruku i tako se oštetila. Ovaj kolobar može se umetnuti na svaku uru.

Za pisarnicu odvjetnika i kr. javnog bilježnika **dra. Gjüre Horvata** traži se od 15. travnja pisar, koji je vješt u govoru hrvatskom, a u pismu hrvatskom i njemačkom jeziku.

Krasan stan

koji sastoji od 3 parketovane sobe, kuhinje, izbe i podruma, sve sa posebnim ulazom, jeftino se iznajmljuje **Stražnička ul. br. 5.** Poblize u istoj kući ili kod vlasnika **Janka Bedenka**, Zagreb **Marovska ul. br. 25.**, u dućanu.

POZOR.

Preporučujem svoju veliku zalihu pridošlog, sasvim svježeg, najbolje vrste i garantovanog **Portland i Roman-Cementa**

u vrećicama po 50 klg. Sve vrste gradjevnog drva. Veliki izbor staklene i porculanske robe.

Stjepan Šoić.

Objava

Častim se sl. općinstu trg. Samobora i okolice javiti, da sam s **1 travnja** uveo opć. **vozariju (fijakeriju)**

na starom mjestu u **Šmidherovoj ulici broj 7.**
Vele štovanjem

Andjel Božić

IVAN SUDNIK
URAR
SAMOBOR
Rambergova ulica broj 4.

Pokućvo Najkvalitnije Najbolje i najjeftinije Najsolidnije Pokućvo

Pokućvo

hrvatska stolarska i tapetarska obrtna i vjersajaka udruga

kao član zem. sred. vjer. udruge.
Domaći proizvod.
Polaksice u plaćanju.

Pokućvo Najjeftinije Najbolje Pokućvo

Objava.

Čast mi je javiti, da sam se vratila i umoljavam poštovane mušterije, da se i nadalje kod mene izvole posluživati.

Sa odlič. poštovanjem
Melanija Vuja,
slastičarka

u parku gdje. Sauer, kraj „Lovačkog roga“.

Kašalj
izliječi
tko

svoje zdravlje voli.
5245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih

prekih Karamela
sa tri emerke.

Liječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nablada, sluzavosti, nabladi ždrijeta te kašlju hriparcu. — Svječić po 20 i 40 hl, svežanj 80 hl. — Dobiva se kod
MIRKA KLEŠČICA
Lječarnica k zlatom andjelu u Samoboru.

Prigodom uskrasnih blagdana preporučujem sl. općinstvu moje veliko skladište

brašna i ostale specerajske robe.
E. Presecky.

Oleanderi

sa crveni i ružičastim cvijetom, 15 god. stari, prodaju se. — Upitati u upravi ovoga lista.

SKLADIŠTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potreptina
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.
Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatom kolajnom.

OGLAS.

Od posjeda **Giznik i Zagrebčica** prodat će se pojedine čestice

svake srijede i subote

u poslovnici gospoštije u **Gizniku** u 9 sati prije podne, a prodat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvice,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Giznik.